

číslo 1

ročník XXXI.

Vyšlo: september 2022

Kempovanie v Žiline

Pomoc nielen na Ukrajine

**PRÍLOHA:
SOCIÁLNE SLUŽBY
A PLÁN OBNOVY**

Mestečko Ubl'a. Príbeh dobrovoľníctva

... pretože každý človek si zaslúži šancu začať znova

Slovenská humanitná rada (SHR) pôsobí na Slovensku od roku 1990. V súčasnosti združuje viac ako 170 dobrovoľníckych neziskových organizácií na území celej republiky. Poskytuje im pomoc na činnosť a humanitné projekty. Organizuje širokú škálu aktivít a podujatí. Postupne sa stala významným partnerom štátu pri poskytovaní sociálnej starostlivosti a pomoci ľuďom v krízových životných situáciách. Sekcia utečeneckých projektov SHR sa už viac ako 15 rokov aktívne podieľa na realizácii projektov pre utečencov na Sloven-

sku, a to vo všetkých štádiách azylového procesu – od vstupu do procesu, cez karanténne a pobytové zariadenia, udelenie či neudelenie statusu azyllanta. SHR taktiež zabezpečuje komplexnú starostlivosť o štátnych príslušníkov tretích krajín umiestnených v Útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov Ministerstva vnútra SR.

Slovenská humanitná rada je implementačným partnerom Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a Detského fondu OSN (UNICEF).

Modré bodky pomáhajú už aj na Slovensku

Na začiatku vojny na Ukrajine vybudovala Slovenská humanitná rada v spolupráci s UNHCR a UNICEF na dôležitých tranzitných miestach na Slovensku špecializované centrá na podporu matiek, detí a rodín a znevýhodnených skupín obyvateľstva.

Život sám o sebe prináša v bežnom režime množstvo komplikácií a situácií, ktoré niektorí ľudia zvládajú s ľahkosťou, no iní ťažšie. Ak sa však celospoločenská situácia značne

skomplikuje, môže to znamenať obrovský problém pre väčšinu ľudí a mnohí obyvatelia sa vtedy stávajú doslova ohrozenou skupinou.

V prípade vojnového konfliktu, ktorý prinúti ľudí utekať do bezpečnejších miest a krajín, však všetko naberať šialené tempo a obľudné rozmery. Smútok, beznádej, strach, hnev, to všetko je veľmi častou výbavou utečencov. Utečenecké tranzitné koridory sú plné slz a zúfalstva, a preto ako svetlo na konci tunela vznikajú pod taktovkou UNICEF a UNHCR centrá pomoci BLUE DOT (v preklade *Modrá bodka*). Modré bodky znamenajú bezpečie, nádej, porozumenie, profesionálnu pomoc a čas zastaviť sa a po-

jazyka, poradenstvo s hľadaním zamestnania, psychologickú pomoc, športové aktivity, tiché miesto pre dojčenie, ale hlavne pokoj a bezpečie. Aj to je dôvod, prečo niektoré ukrajinské rodiny žijúce v okolí našli v tomto mieste svoju pravidelnú zastávku.

Projekt Centrum ochrany a pomoci pre matky s deťmi a ohrozené skupiny obyvateľstva Blue dot – Protection of children, women and families in emergency situation in Humenné, Michalovce a Košice

Mgr. art. Peter GECÍK
pracovník SHR

rozmyšľať, ako ďalej. Vďaka SHR vznikli BLUE DOT centrá v Michalovciach a Košiciach, kde 16 hodín denne ponúkajú otvorenú náruč matkám s deťmi, rodinám a iným zraniteľným kategóriám utečencov.

Centrá ponúkajú potrebné služby, t. j. psychosociálnu pomoc pre dospelých aj deti, zdravotnú pomoc, poradenstvo a služby pre kojačky, pocit bezpečia, porozumenia, oddychu, sú to miesta, kde sa jednoducho dajú nabráť sily. Tím animátorov, sociálnych, pedagogických, psychologických a zdravotníckych pracovníkov a tímcov sa snažia vytvoriť prostredie, ktoré má pomôcť prekonať strachy a obavy, ktorými si ohrozené skupiny utečencov prechádzajú. A darí sa im to.

Aktuálne navštívi BLUE DOT centrá pre matky s deťmi týždenne viac ako 250 detí a ich rodičov. Nachádzajú tam porozumenie, pokojné miesto na hranie, hodiny slovenského

AHOJ, IVANKO!

Takto vždy začínali naše spoločné stretnutia a tvoja odpoveď bola vždy rovnaká. „Ahoj, Petko, ako sa máš a ako ti môžeme pomôcť?“ Aj keď medzi nami bol skoro 40 ročný rozdiel, vždy si komunikoval otvorene, priateľsky a so snahou pomôcť. Avšak nikdy som to nebral ako samozrejmosť, keďže osobnosťou, akou si bol, mohla byť naša komunikácia formálna a chladná. Keď hovorím o osobnosti, tak tou si jednoznačne bol.

Ako nositeľ štátneho vyznamenania Pribinov kríž III. triedy a nositeľ ocenenia Kríž prezidenta SR II. stupňa si sa jednoznačne zaradil medzi osobnosti, ktoré svojou prácou prispievali pomoci sociálne znevýhodneným občanom so zdravotným postihnutím a osobám, ktoré sa ocitli v ťažkej životnej situácii. Táto tvoja odhodlanosť pomáhať sa jednoznačne odzrkadľuje aj v tom, že si bol nositeľom Jánšeho plakety za darcovstvo krvi. Dakujeme ti za dlhoročnú prácu nielen v prospech zdravotne postihnutých, ale za celoživotnú prácu v prospech všetkých ľudí.

Keď sme sa spolu stretli pri odovzdávaní pomyselného žezla prezidenta Slovenskej humanitnej rady, ktoré som od teba prevzal v roku 2020 po tvojich neuvěřiteľných 24 rokoch zastávania funkcie prezidenta Slovenskej humanitnej rady, povedal si mi nasledovné: „Som veľmi šťastný a je mi cťou, že túto funkciu preberáš po mne a verím, že budeš naďalej rozvíjať poslanie SHR a najmä pomoc osobám, ktoré sú na to odhádzané.“ Sľúbil som, že sa o to budem snažiť maximálne zo všetkých síl. Aj keď teraz to bude omnoho zložitejšie, keďže už nikdy nebudem môcť zodvihnúť telefón a povedať: Ahoj, Ivanko.

Česť tvojej pamiatky.

Mgr. Peter DEVÍNSKY
Prezident SHR

Ing. Ivan Sýkora, bývalý prezident Slovenskej humanitnej rady, sa narodil 3. januára 1943 v Pollári. Po absolvovaní Vysokej školy ekonomickej v Bratislave pôsobil ako praktikať a vedúci odboru v Stredoslovenských sklárňach. V rokoch 1972 – 1980 bol vedúcim odboru MZ a dopravy v spoločnosti GfR Tatras. Následujúcich šesť rokov (1980 – 1996) pôsobil ako kontrolór a zároveň vedúci finančného oddelenia vo Vybore ľudovej kontroly SR. V rokoch 1989 – 1996 pracoval na Úrade vlády SR.

Od roku 1996 pôsobil ako prezident Slovenskej humanitnej rady v Bratislave.

Okrém toho pôsobil aj v Medzinárodnej asociácii na podporu dobrovoľníctva, v Európskom nádačnom centre, v Európskom združení starších ľudí či v Európskej rade pre utečencov a žiadateľov o azyl, v monitorovacom výbore IS – EQUAL či Rade vlády pre problematiku občanov so zdravotným postihnutím.

Ivan Sýkora zomrel ráno 31. augusta 2022 vo veku 79 rokov v Bratislave.

Obsah:

... pretože každý človek si zaslúži šancu začať znova	2 – 4
Ahoj, Ivanko!	3
Kempovanie s ukrajinskými hosťami v Žiline	5 – 6
Modro-žlté leto v Trenčíne	7
Naša pomoc nielen na Ukrajine	8 – 9
Mestečko Ubľa. Príbeh dobrovoľníctva na hraničnom priechode	10 – 11

Príloha:

Sociálne služby a plán obnovy

Čakanie na štátne občianstvo

Predstavujeme vám nášho klienta Ahmada, ktorý po 13 rokoch na Slovensku požiadal o štátne občianstvo!

Ahmad pochádza z Afganistanu a na Slovensku má udelenú doplnkovú ochranu, čo je forma medzinárodnej ochrany spolu s azylom. Už roky pracuje v DHL Exel Slovakia, s.r.o., kde sa vypracoval na pozíciu teamleadera. Býva v Bratislave aj so svojím bratom.

Žiadosť o štátne občianstvo je pre našich klientov veľkým krokom, nakoľko pri doplnkovej ochrane musia na túto možnosť čakať až 10 rokov. Zároveň musia mať v dobe podania žiadosti o udelenie štátneho občianstva udelený dlhodobý pobyt. Ten im

cudzinecká polícia neudelí, pokiaľ nemajú doklad totožnosti z krajiny pôvodu, ktorý je pre viacerých utečencov komplikované zabezpečiť. Najmä, ak už vo svojej pôvodnej krajine nemajú rodinu. Ahmadova cesta sa tu ale nekončí. Má pred sebou ešte 2 roky čakania a neistoty, či mu bude štátne občianstvo udelené. Počas tohto obdobia môže od neho Ministerstvo vnútra SR požadovať ďalšie doplňujúce dokumenty. Sme však pripravení ho na tejto ceste k štátnemu občianstvu naďalej sprevádzať a podporovať ho.

Za rok 2020 podalo na Slovensku žiadosť o udelenie azylu 282 osôb, z nich 11 dostalo azyl a 27 doplnkovú ochranu. Za rok 2021 to bolo 370 žiadostí o udelenie azylu, z nich 29 osôb dostalo azyl a 13 doplnkovú ochranu. Od začiatku projektu Rifugio od 1.1.2020 do 31.8.2022 bolo udelených 61 azylov a 81 doplnkových ochrán.

Kolektív integračného projektu Rifugio

Spomienky na evakuačné lety z Afganistanu

Slovenská humanitná rada sa pred rokom, v auguste 2021, aktívne zapojila do pomoci utečencom z Afganistanu. Ľudia sa z obavy o svoj život, ale aj o život svojich blízkych, hromadne pokúšali o útek z krajiny, kde nastala nepokojná situácia spôsobená príchodom radikálnej nábožensko-politickej skupiny Taliban k moci.

SHR zaevidovala celkovo 252 zraniteľných osôb, ktoré potrebovali pomoc s presunom do bezpečného Slovenska. Pomoci zraniteľným ľuďom na úteku veľa času venovala aj **Dominika Nagyová**, koordinátorka projektu Integrovaných služieb pre utečencov – Rifugio. Dominika a jej tím nenechali ani jednu prosbu o pomoc bez odpovede a nakoniec sa 12 osôb úspešne spojilo so svojimi blízkymi. Dominika porozprávala o svojej skúsenosti.

Ako dlho si zapojená do projektu a čo je náplňou tvojej práce?

Do projektu Rifugio som zapojená od januára 2020, najskôr ako sociálna pracovníčka a od júna 2020 ako koordinátorka bratislavskej kancelárie projektu. Ešte predtým som sa téme utečenectva venovala ako dobrovoľníčka v tranzitnom centre na hraniciach Chorvátska a Bosny a Hercegoviny, počas tzv. sýrskej utečeneckej krízy.

Ako vzniknutá situácia v Afganistane ovplyvnila tvoju prácu? Čo sa zmenilo?

Pred augustom 2021 tvorili väčšinu našich klientov a klientok v Bratislave ľudia z Afganistanu, ktorí prichádzali do projektu postupne, počas viacerých rokov. Sprevádzali sme ich integráciou a spoznávali ich osobné príbehy. Situácia, ktorá potom nastala, sa priamo dotkla ľudí, ktorí sú mi v istom zmysle blízki, a ich rodín, ktoré ostali v Afganistane.

Výrazne si sa podieľala na pomoci utečencom. Brala si to iba ako súčasť svojej práce alebo v tom bola nejaká tvoja vnútorná motivácia? Čo bolo jej zdrojom?

Bola to kombinácia oboch spomínaných aspektov. Keby to nebolo súčasťou mojej práce, pravdepodobne by som situáciu vnímala s omnoho väčším nadhľadom. A zároveň už samotný fakt, že som si vybrala prácu v tejto téme, naznačuje, že je to veľa o mojej vnútornej motivácii a postojoch.

Mohla by si priblížiť, ako vyzerala pomoc Afgancom a čomu ste museli čeliť?

Pomoc v situácii, ktorá nastala, spočívala do veľkej miery v psychosociálnej podpore klientov a klientok, ktorí už na Slovensku boli, rovnako ako v snahe dostať ich najbližších, nachádzajúcich sa v priamom ohrození, na evakuačné lety mimo Afganistan.

Ako si to prežívala?

Boli to emočne vypäté momenty, v ktorých sa u mňa osobne miešali mnohé pocity. Celým tým obdobím sa niesla istá vlna bezmocnosti a našej snahy mať spolu s klientmi a klientkami aspoň minimálnu mieru kontroly nad tým, ako sa situácia v konkrétnych prípadoch vyvíja.

Za krátky čas si zažila vlnu afganských utečencov v súvislosti s prevzatím moci Talibanom, ako aj masívny prílev ukrajinských utečencov. Ako by si tieto obdobia porovnávala?

Klientelu integračného projektu tvoria ľudia, ktorým Slovensko poskytlo medzinárodnú ochranu, čiže sú vo svojich krajinách v priamom ohrození. Čo sa prirodzene menilo, bolo najmä tempo. Čo vnímam ako veľkú zmenu po tom, ako Rusko napadlo Ukrajinu, je postoj spoločnosti. Bolo pre mňa fascinujúce vnímať vlnu solidarity, ktorá tu vznikla. Zatiaľ čo ešte pred pár mesiacmi si mohla väčšina ľudí na Slovensku povedať, že utečenci sú niekto, kto sa ich netýka a nepoznajú ich, teraz to tak nie je. Veľmi by som si teda priať, aby sme ako spoločnosť boli otvorenejší a aj na základe

aktuálneho diania a príbehov, s ktorými sa už máme možnosť stretávať, vnímali, že dostať niečo zadarmo je iné, keď máte nad hlavou strechu vlastného domu alebo bytu a iné, keď ste prišli o všetko. A aby sme vnímali aj to, že ak je niekde vojna, tak sa dotýka každej vrstvy spoločnosti danej krajiny. A preto utečenec nie je len niekto, kto k nám prišiel bosý a hladný, ale každý, kto uteká pred vojnou. Ak teda chceme pomáhať, mali by sme pomáhať bez posudzovania toho, kto si našu pomoc zaslúži.

Projekt Rifugio je spolufinancovaný Európskou úniou z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu.

Kristína ŠVRČKOVÁ
stážistka SHR

Kontakt:
Slovenská humanitná rada
Budyšínska 1, 831 03 Bratislava
telefón: 02 5020 0500
e-mail: shr@shr.sk
web: www.shr.sk

Kempovanie s ukrajinskými hosťami v Žiline

Vo februári 2022, bezprostredne po vypuknutí vojnového konfliktu na Ukrajine, sa manažment a zamestnanci žilinskej developerskej spoločnosti Reinfo pod záštitou Nadácie Milana Dubca rozhodli pretvoriť nevyužívané kancelárske priestory na krátkodobé i dlhodobé ubytovanie, bezpečné útočisko pre ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny. Tak vznikol Camp Žilina.

Z pôvodných 60 lôžok v prvých dňoch pribudlo v priebehu niekoľkých ďalších dní (a vďaka ďalším dobrovoľníkom a pomoci od firiem, Žilinčanov, ale aj samotných Ukrajincov, ktorí sa rozhodli zapojiť do pomoci) dokopy 300 postelí. Camp Žilina bol miesto, kam ľudia prichádzali unavení po náročnej ceste – fyzicky aj psychicky. Mnohí len prespali, osviežili sa a pokračovali. Dodnes využilo možnosť krátkodobého ubytovania viac ako 2 000 hostí z Ukrajiny.

Pre 1 300 z nich sme našli dlhodobé ubytovanie v bytoch dobrovoľníkov, v hosteloch, ubytovniach, horských chatách či internátoch. Väčšina z ubytovacej pomoci bola ponúknutá zadarmo a nezištné, ešte predtým, ako vláda ponúkla štátny príspevok. Okrem ubytovania sme rodinám vďaka finančným partnerom a individuálnym darcom mohli zabezpečiť teplé jedlo, materiálnu pomoc i poradenstvo. Rozbehli sme humanitárnu pomoc, počas ktorej sme od darcov prijali viac ako 200 000 kusov oblečenia...

Ukrajinská spilka – pomoc Ukrajincov pre Ukrajincov

V apríli 2022 vzniká občianske združenie Ukrajinská spilka, inštitúcia, ktorej cieľom je poskytovať nielen materiálnu pomoc, ale aj pomoc pri hľadaní práce či škôlok a škôl pre deti a dlhodobého ubytovania pre rodiny. Dobrovoľníci Spilky doposiaľ pomáhajú rodinám pri komunikácii s verejnými inštitúciami a dávajú celkovú podporu pri zorientovaní sa v novom prostredí. Základnou myšlienkou Spilky je pomoc Ukrajincov dobrovoľníkov pre Ukrajincov, ktorí pomoc potrebujú. Za celý čas fungovania poskytla Spilka pomoc viac ako 4 000 ľuďom.

Krátkodobé ubytovanie a materiálna pomoc však neriešili otázku integrácie rodín do spoločnosti. Mnoho z nich sa rozhodlo zostať v Žiline a okolí, preto potrebovali najst' nielen dlhodobé ubytovanie, ale najmä prácu, vďaka ktorej by sa stali finančne nezávislými. Bola tu jazyková bariéra, ktorú sme chceli riešiť, výsledkom čoho bol vznik ďalšieho projektu – od apríla 2022 organizuje Spilka bezplatné kurzy slovenského jazyka. Chceli sme pomôcť ženám – matkám, ktoré sa potrebovali zamestnať a naučiť sa po slovensky, aby dostali prácu, ktorá bude adekvátna ich vedomostiam a skúsenostiam. Preto sme v rovnakom čase hľadali spôsob, ako zabezpečiť starostlivosť o ich deti, kým budú mamy na kurzoch alebo si budú hľadať zamestnanie. A tak sme založili v apríli aj Det'ské denné centrum pre deti od 2 do 7 rokov, kde sa ich rozvoju venujú ukrajinské učiteľky.

Zmena z krátkodobého na dlhodobé

Letné mesiace boli v Campe Žilina pokojnejšie, aspoň v tom zmysle, že kým v prvých mesiacoch nášho fungovania bolo potrebné zabezpečiť krátkodobé

ubytovanie (dĺžka pobytu v kempu bola 1 až 3 dni) pre približne 300 ľudí denne, v súčasnosti je v Campe Žilina ubytovaných približne 70 ľudí. Posledné mesiace sa však sústreďujeme na pomoc v podobe dlhodobého ubytovania vo forme privátnejších ubytovní alebo súkromných bytov, kde majú rodiny viac súkromia a lepšie podmienky pre plnohodnotný život. Momentálne sa nám darí pomôcť 2 až 3 rodinám priemerne týždenne. Je to naozaj individuálne. V pohotovostnej dennej službe naďalej ostáva vedúci smeny pod dohľadom manažéra kempu. Nakoľko si ubytovaní ľudia samostatne organizujú upratovanie, stravovanie, dobrovoľníkov je na mieste v súčasnosti minimálny počet.

Vytvorili sa tu mimoriadne pevné priateľ-

Detského fondu OSN UNICEF. Hračkárnica je priestor, kde môžu deti a mládež zmysluplne tráviť čas rôznymi aktivitami (samé alebo vedené dobrovoľníkmi z Hračkárnice). Je to miesto pre mamy, ktoré sa zapoja do hry s deťmi alebo sa prídu porozprávať s ďalšími mamami. Taktiež tu ponúkame workshopy a doučovanie pre deti. Ukrajinským rodinám pomáhame so školami, lekármi, prácou a poskytujeme pomoc pri jazykových kurzoch pre detičky i dospelých. Náš skvelý tím venuje pozornosť aj študentom, s ktorými rozoberáme vzťahy a emócie, vďaka spolupráci s Ligou za duševné zdravie. A v neposlednom rade zapájame aj staršiu generáciu, lebo aj ona potrebuje našu podporu. S Ligou za duševné zdravie spolupracuje Spilka dlhodobo – organizujeme pre deti, dospelých i seniorov rôzne formy pomoci – individuálne a skupinové konzultácie, rozvojové aktivity, športové podujatia, podporné skupiny a tréningy.

Aká je budúcnosť kempu a Spilky

Všetko závisí od vývoja situácie, ktorú nevie nikto predvídať. V prípade Campu Žilina vieme z momentálneho „pohotovostného“ režimu opäť flexibilne prispôbiť kapacity podľa potreby. Zatiaľ sa sústreďujeme na už spomínané aktivity zamerané na integráciu rodín – detské denné centrum, organizáciu jazykových kurzov slovenčiny, workshopov a podujatí pre ukrajinské a slovenské rodiny. Chceme rozšíriť spoluprácu s ďalšími základnými školami v Žiline s ponukou kurzov slovenského jazyka pre žiakov. Naším cieľom je i naďalej pomáhať čo najväčšiemu počtu ľudí, ktorí prídu do kempu, získať pre rodiny lepšie bývanie, pomôcť im zlepšiť sa v slovenskom jazyku, nájsť si vďaka tomu slušnú prácu a takýmto spôsobom im podať pomocnú ruku pri začlenení sa do spoločnosti. Obrovské ďakujem preto patrí všetkým dobrovoľníkom, ktorí nám pomáhali od prvého dňa, ako aj tým súčasným, ktorí na úkor svojho voľného času nezištne pomáhajú. Rovnaké podakovanie patrí finančným i nefinančným partnerom – firmám i individuálnym darcom. Vďaka všetkým a Nadácii Milana Dubca môžeme fungovať už 7 mesiacov a ďalej pokračovať v pomoci.

Katarína SCHNEIDEROVÁ

Foto: Tereza Štefaňáková, Peter Snadík (aj na obálke) a Ukrajinska spilka

Kontakt:
Ukrajinska spilka
Poštová 1, 010 01 Žilina
telefón: 0914 251 691
e-mail: info@uaspilka.com
campzilina@reino.com
web: www.uaspilka.com
www.campzilina.sk

stvá a silná komunita, ktorá sa navzájom podporuje a pomáha si v každodennom režime kempu. Miesajú sa životné príbehy ľudí, ktorí veľa stratili a jednoducho čakajú na ďalší vývoj situácie na Ukrajine.

Camp Žilina a Spilka v súčasnosti

Momentálne odhadujeme, že v Žiline a jej okolí zostalo bývať okolo 3 000 ľudí. Ďalšia časť si našla prácu a nový domov v mestách ako Banská Bystrica, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Nitra a inde – aj s týmito rodinami sme v kontakte. Asi štvrtina sa vrátila naspäť na Ukrajinu, z rôznych dôvodov. Najčastejšími sú návrat za príbuznými, ktorí zostali na Ukrajine, návrat do práce a veľa rodín už chce byť opäť doma, vo svojom, a to aj za cenu, že kvalita života nebude taká, akú by mohli mať na Slovensku. Dopyt po materiálnej pomoci v súčasnosti poklesol, ľudia sa viac sústreďujú na čo najrýchlejší návrat do bežného života. Vyhľadávajú naše jazykové kurzy – doposiaľ máme viac ako 700 absolventov. Momentálne realizujeme 7 kurzov so 4 lektormi. Predpokla-

dáme, že celkovo využije naše kurzy približne 2 000 ľudí, prevažne ženy a deti.

Letný kemp a Hračkárnica

Integrácii detí sme sa začali venovať už počas letných mesiacov, kedy sme zorganizovali letný kemp pre slovenské a ukrajinské deti. V priebehu 5 prázdninových týždňov zažilo kopec zábavy a zážitkov približne 300 detí. Ukrajinské deti mali možnosť zlepšiť sa v slovenčine a pri aktivitách sa lepšie spoznať s tými slovenskými, nadviazať kamarátstva, ktoré môžu rozvíjať ďalej, čo im lepšie pomáha začleniť sa do detského kolektívu. Akosi prirodzene sme chceli pokračovať v jazykovom vzdelávaní detí aj po skončení letného kempu, a to priamo kurzom slovenského jazyka na základných školách. Od septembra sme tak začali vyučovať na prvých dvoch základných školách v Žiline (celkovo 60 žiakov). Začleňovaniu ukrajinských rodín a zapájaniu slovenských rodín do spoločných projektov sa venuje projekt Hračkárnica (Play Hub), realizovaný vďaka finančnej podpore

Modro-žlté letov v Trenčíne

„Lidská pomoc v nouzi obohacuje nejen toho, kdo ji dostává, ale i toho, kdo ji poskytuje.“ Václav Havel

Po vypuknutí vojnového konfliktu na Ukrajine sa z iniciatívy Světlusky Rajnincovej, riaditeľky Kultúrneho centra Aktivita (KCA), začala v Trenčíne formovať pomoc. Už 27. februára bola vyhlásená zbierka humanitárnej pomoci pre ľudí utekajúcich pred týmto konfliktom. Výzva na realizáciu zbierky potravinovej a materiálnej pomoci bola publikovaná cez sociálne siete a výveskami na vstupe do KCA. Rozšírila sa veľmi rýchlo a dodnes máme pravidelných darcov, ktorí nám nosia chýbajúce položky. Postupne sa začali plniť priestory KCA potravinami, drogériou, oblečením... Veľa darcov sa časom

Letné voľnočasové aktivity pre deti

V júli a auguste sme pre deti z Ukrajiny vytvorili denné aktivity, počas ktorých sa spolu s tímom dobrovoľníkov venovali voľnočasovým aktivitám. Najväčší záujem detí bol o tvorbu z hlíny. Spolupracovali sme tiež s ďalšími dennými táborami, kde boli spolu slovenské aj ukrajinské deti. Ak sa nám podarí nájsť sponzora, z prác detí by sme radi vytvorili kalendár na rok 2023.

Podpora a pomoc pri začleňovaní detí do zariadení

Vďaka aktívnej spolupráci s vedúcou útvaru školstva a riaditeľom školských zariadení mesta Trenčín sme v lete spolu s rodičmi detí spolupracovali na ich evidencii do materských škôl a škôl na území mesta. Podľa

nové a 2-krát do týždňa. My sme sa učili po ukrajinsky a „naše“ ženy po slovensky. Od septembra spolupracujeme s ÚPSVaR-om pri organizácii pravidelných kurzov slovenského jazyka.

Zabezpečenie ukrajinských kníh

Na základe spolupráce s ukrajinským veľvyslanectvom sme získali fond ukrajinských kníh, 64 titulov – učebnice, pracovné zošity, beletriu – v počte asi 5 000 výtlačkov. Knihy boli rozdelené do dvoch skupín – jedna časť zostáva v KCA ako základ ukrajinskej knižnice a druhá bude postupne odovzdávaná rodinám podľa ich potrieb.

zmenilo na dobrovoľníkov a zostali pomáhať. Veľkou pomocou boli aj ženy z Ukrajiny, ktoré v Trenčíne žijú už niekoľko rokov. Hlavné v začiatkoch nám pomáhali pri tlmočení a rozhovoroch. Za pomoci sponzora a predstaviteľov mesta Trenčín sa nám podarilo v júni spustiť projekt „Trenčín pomáha Ukrajine“. Jeho cieľom bolo a stále je poskytovať materiálnu pomoc a hlavne pomáhať pri integrácii ukrajinských žien a detí do spoločnosti.

Materiálna pomoc

Ku koncu augusta sme odovzdali približne 5 000 balíkov materiálnej pomoci vo forme potravinových balíkov a hygienických potrieb a rovnaký počet balíkov oblečenia. V spolupráci s iniciatívou #KtoPomôžeUkrajine a Nadáciou Pontis sme mohli v auguste odovzdať 10 kusov repasovaných notebookov používateľom na základe darovacej zmluvy. Veríme, že v najbližšom čase sa nám podarí získať ďalšie notebooky a pomôžeme tak deťom pri ich vzdelávaní.

Pomoc s integráciou

Integrácia umožňuje odídencom začleniť sa do spoločnosti, nájsť si prácu, uplatniť právo na vzdelanie, získať nárok na rôzne sociálne služby, zdravotnú starostlivosť, čím je možné zabezpečiť, aby žili dôstojný život a stali sa sebestačnými. Integrácia pomôže znížiť závislosť odídencom od dlhodobej pomoci štátu.

aktuálnych informácií sú všetky deti, ktoré boli takto prihlásené, zaradené do materských škôl a škôl.

Psychologická podpora

V septembri nás kontaktovala Liga pre duševné zdravie, súčasťou organizácie sú aj ukrajinský hovoriace psychologičky. Naplánované máme stretnutia a ďalšie aktivity v rámci psychologickej podpory utečencom.

Sieťovanie s organizáciami a inštitúciami

Od začiatku poskytovania pomoci sa nám podarilo vytvoriť spoluprácu s mestom Trenčín, cudzineckou políciou, ÚPSVaR-om, rôznymi organizáciami ako OZ Mareena, ADRA Slovakia, #KtoPomôžeUkrajine, Slovenský Červený kríž, UNHCR či IOM. V meste a jeho okolí pracuje niekoľko dobrovoľníckych skupín, s ktorými tiež spolupracujeme. V súčasnosti sa rozvíja aj spolupráca s Veľvyslanectvom Ukrajiny v Bratislave.

Webináre, workshopy a semináre pre klientov

V spolupráci s IOM sme v auguste zorganizovali seminár na tému Bezpečné Slovensko – pracovné vzťahy. Ďalšie webináre máme naplánované v spolupráci s IOM a Ligou pre duševné zdravie na jeseň.

Kurzy slovenského jazyka

V auguste sme otvorili neformálny kurz slovenského jazyka. Stretnutia boli 2-hodi-

Okrem vyššie popísaných aktivít sme riešili aj **podporu pri otázkach ubytovania a pracovného zariadenia, terénne stretnutia na mieste ubytovania alebo podporu pri zabezpečení zdravotnej starostlivosti**, atď.

Cieľom nášho projektu bolo a stále je napomáhať odídencom pri ich začleňovaní sa do bežného života v Trenčíne a pri podpore ich samostatnosti. Výsledkom našich činností je úspešnosť pri riešení základných potrieb klientov – pri umiestňovaní detí do školských a predškolských zariadení, uplatnení sa na trhu práce alebo zmysluplnom využití voľného času detí a mládeže.

Všetka pomoc sa nám darí vďaka veľkej ochote dobrovoľníkov a darcov, ktorí stále cítia potrebu pomáhať. Aj naďalej veríme, že budeme vedieť poskytnúť pomoc pri integrácii všetkým, ktorí museli odísť pred vojnou zo svojej krásnej krajiny.

Foto: archív KC Aktivita
Ing. Dana VÁNIOVÁ

Kontakt:
Kultúrne centrum Aktivita
Kyjevská 3183, 911 08 Trenčín
telefón: 0910 449 949
e-mail: info@kcaktivita.sk
web: www.kcaktivita.com
FB: Trenčín pomáha Ukrajine

NAŠA POMOC NIELEN NA UKRAJINE

Neoddeliteľnou súčasťou práce Človeka v ohrození je humanitárna pomoc nielen na Ukrajine, ale aj na Slovensku. V posledných mesiacoch sa pohyb ľudí na hraniciach smerom do našej krajiny utlmil. Preto je teraz vhodný čas venovať sa systematickejšie integrácii. Záleží nám na tom, aby sme ľuďom, ktorí museli opustiť svoje domovy, poskytli psychosociálnu pomoc, kurzy slovenčiny a asistenciu pri úradných záležitostiach.

Zo štatistík UNHCR vyplýva, že aktuálne sa na Slovensku zdržiava 93 384 utečencov z Ukrajiny. Od marca do začiatku septembra prijalo Slovensko už celkovo 789 335 ľudí, pričom sa uvádza, že približne 80 percent tvorili ženy. Podľa aktuálnych informácií Migračného úradu MV SR odchádza denne cez hranice viac ľudí späť na Ukrajinu ako naopak. Situácia na hraničných priechodoch je stabilizovaná a od 15. septembra sa zároveň zrušil priechod pre peších cez Vyšné Nemecké, ktorý sa tak dostal do predvojnového režimu.

Zatiaľ čo v počiatočných mesiacoch po vypuknutí vojny potrebovali ľudia z Ukrajiny naplniť najmä svoje primárne potreby ako bezpečné ubytovanie, teplú stravu, lieky, zdravotnú asistenciu a základné materiálne vybavenie, v ostatných mesiacoch bola žiadať čoraz viac psychosociálna a jazyková podpora. Tiež asistenciu pri hľadaní zamestnania alebo pri umiestňovaní detí do školy a škôlok a vyplňaní ich voľného času. Podľa toho sa menili a prispôbovali aj naše aktivity.

Po odchode z hraníc sa náš program pre pomoc Ukrajine rozvetvil do dvoch línií, na slovenskú a ukrajinskú časť. Tá slovenská sa postupne zastabilizovala a aktuálne pracujeme na dlhodobom integračnom programe. Ukrajinská časť programu sa

od marca naopak buduje od nuly, rozvíja základné programy a postupne definuje dlhodobú stratégiu podpory v regióne Zakarpatska a Ivano-Frankivsku.

Leto na Slovensku v znamení intenzívnej pomoci

V slovenskej časti programu aktuálne pracuje a pomáha 63 zamestnancov a zamestnankýň v 4 samosprávnych krajoch – v košickom, prešovskom, banskobystričskom a žilinskom.

Počas leta sme pôsobili v 13 ubytovacích zariadeniach v 13 lokalitách Slovenska, v ktorých sme poskytovali asistenciu na pravidelnej báze. Najčastejšie sme pomáhali pri hľadaní študijných miest v školách a škôlkach, pri vyplňaní prihlášok alebo sprevádzaní do škôl a na prijímacie konania.

„Radi by sme v lokalitách na Slovensku vytvorili aj nové spoločné miesta na stretávanie sa a asistovanie nielen pre ukrajinských odídencom a odídenkyne, ale aj pre ostatných ľudí z daného okolia. Plánujeme postupne opustiť doterajšie ubytovacie zariadenia a pripravujeme vlastné priestory,“ vysvetľuje naša kolegyňa Ivana Godulová, Communications and MEAL Officer, ktorá pôsobí na Ukrajine.

Naše aktivity sa týkali aj organizovania stretnutí s predstaviteľmi odborov školstva a tiež s riaditeľmi škôl v lokalitách, v ktorých pôsobíme. Zámerom bolo ponúknuť naše možnosti a asistenciu, aby integrácia ukrajinských detí do škôl a škôlok prebehla ľahšie.

Rovnako sme pomáhali aj s organizáciou komunitných podujatí. Zorganizovali sme niekoľko voľnočasových skupinových aktivít, ako napríklad kreatívne dielne, spoločné opekačky, výlety a letné tábory v spolupráci s miestnymi organizáciami ako občianske združenie Cezara zo Spišskej Novej Vsi ale-

bo nezisková organizácia Lesom Svetom n. o. z Popradu. Najväčšej účasti sa tešili organizované výlety do Tatier pre rodiny s deťmi. Sumou 50 000 eur sme podporili viaceré regionálne organizácie. Začali sme spoluprácu aj s Ligou za duševné zdravie v rámci poskytovania psychologickej podpory.

Počas letných mesiacov prebiehali tiež jazykové kurzy slovenského jazyka. „Zmyslom týchto aktivít bolo, aby sme odbremenili rodiny od psychosociálnej záťaže s deťmi počas letných prázdnin,“ dopĺňa I. Godulová. Na letných voľnočasových aktivitách sme privítali dokopy 711 účastníkov a na jazykových kurzoch vyše 300 ľudí.

Takisto pokračujeme pri hľadaní nových ubytovacích priestorov. Začiatkom jesene sme zorganizovali niekoľko stretnutí s primátormi miest, so zástupcami bytových podnikov a migračného úradu. Akútna situácia je najmä v Košiciach, kde spoločne s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM) hľadáme nové ubytovacie priestory, keďže z lokality bytového podniku sa ľudia musia vysťahovať.

Pokračovali sme v pomoci aj priamo na Ukrajine

Na Ukrajine sme sa aj naďalej venovali humanitárnej pomoci, psychosociálnej podpore, pomoci pri rekonštrukcii a oprave komunitných centier a podporili sme tiež niekoľko miestnych organizácií a iniciatív. Pre efektívnejší manažment sme zriadili kanceláriu našej organizácie v Užhorode.

V júli sme spolu s českou sesterskou organizáciou Človek v tísni zabezpečili príchod vlaku s desiatimi vagónmi humanitárnej pomoci do Zakarpatskej oblasti. Išlo o najväčšiu logistickú operáciu našej organizácie na Ukrajine a naša pomoc sa tým viac než zdvojnásobila. Vlak obsahoval približne 300 ton potravín, hygienických potrieb a ďalšie-

ho materiálu v hodnote takmer milión eur. August priniesol pozitívnu zmenu v logistických procesoch a podarilo sa nám výrazne navýšiť množstvo materiálu i počet komunit, do ktorých dovážame humanitárnu pomoc. Kým do júla sme mali problém realizovať pravidelné závozy do 20 obcí, koncom augusta sme už pravidelne dovážali humanitárnu pomoc až do 28 obcí. Súčasťou humanitárnej pomoci na Ukrajine je napríklad čerstvá zelenina a ovocie, ale aj elektrické spotrebiče, najmä mrazničky, chladničky, práčky, mikrovlnné rúry či ventily, hygienické potreby i športové náčinie pre deti ako lopty, trojkoľky či odrážadlá. V závere mesiaca sme zabezpečili školské tašky aj so základným školským vybavením pre 826 prvákov a prváčok v 23 komunitách a viac než 40 mestách v Zakarpatskej oblasti v hodnote viac než 20 000 eur.

Ľudia potrebujú aj psychosociálnu pomoc

V rámci psychosociálnej podpory sme v prvom júlovom týždni spustili program voľnočasových aktivít pre deti. Podporili sme aj prvé tábory pre deti a pre matky s deťmi. V auguste dobrovoľnícke tímy viedli až 1 183 hodín voľnočasových aktivít pre vnútorne presídlené aj miestne deti. Zorganizovali sme 17 komunitných podujatí v 14 obciach, ktoré navštívilo 677 ľudí, pričom 57 % z nich tvorilo vnútorne presídlené obyvateľstvo.

Sme obzvlášť hrdí na to, že prebehla naša prvá aktivita zameraná na odbúravanie stresu, počas ktorej sme matky s deťmi zoberali na jednoduchý výlet do okolia Perečina (na Zakarpatsku). „Rada som videla zámok a čosi sa o ňom aj dopyčovala, pretože predtým som nevedela nič o histórii tohto regiónu. Je zaujímavé, že až na tomto podujatí som spoznala svoju susedu, ktorá býva hneď v izbe oproti na internáte, kde teraz žijeme. Vo všeobecnosti mám Zakarpatsko rada, ľudia tu sú veľmi milí.“ (Účastníčka komunitného podujatia)

Začiatkom augusta začali vykonávať svoju aktivitu dva mobilné tímy v rámci našej spolupráce s partnerskou organizáciou Equilibrium. Každý mobilný tím pozostáva zo psychológov a psychologičiek a sociálnych pracovníkov a pracovníčok, ktorí chodia priamo do terénu a poskytujú služby vo viacerých obciach a komunitách. Hneď v prvom týždni sa mobilné tímy stretli aj s ťažkými prípadmi, akými sú napríklad

myšlienky na samovraždu. Naše tímy vykonali počas prvého mesiaca 41 intervencií v 2 rájónoch a 5 komunitách s dopadom na 174 klientov a klientok. Najčastejšie naši kolegovia a kolegyně poskytujú psychologickú pomoc spojenú s dôsledkami pobytu v kontaktnej bojovej zóne. Spolu s klientmi a klientkami riešia stavy stresu a úzkosti spojené so strachom o blízkych, prežívanie straty blízkej osoby, domova, postavenia, identity a strach z budúcnosti.

Ďalšia finančná pomoc na Ukrajine

Na Ukrajine sa takisto snažíme zabezpečiť úpravy budov rôzneho typu, aby mohli slúžiť ako dočasné ubytovanie pre vnútorne presídlených ľudí. S blížiacim sa začiatkom školského roka sa zvyšoval tlak a potrebovali sme dokončiť jednotlivé objekty, aby sa do nich mohli presťahovať ľudia žijúci v provizórnych podmienkach škôl či škôlok, ktoré sa v septembri mali otvoriť opäť pre deti. Na rekonštrukcie troch komunitných centier na Ukrajine sa nám podarilo vyčleniť 7 580 eur, ktoré putovali na drobné úpravy, ako napríklad zabezpečenie klimatizácie v kuchyni a opravu odpadového systému v jednej zo škôlok. Okrem toho sme začali s budovaním šiestich spŕch a opravou časti strechy na škole v Perečine v celkovej hodnote viac než 43 000 eur, ktoré prispieja ku kvalitnejšiemu bývaniu pre približne 150 ľudí.

Sumou 9 700 eur sme podporili skupinu vzpieračiek z Charkova, ktoré v dôsledku vojny aj so svojím trénerom opustili domovy a našli útočisko v obci Veľké Berezne pri hraniciach so Slovenskom. Vďaka finančnej podpore si tím zakúpil potrebné športové náčinie, oblečenie a vitamíny, ktoré športovkyniam umožňujú trénovať a následne reprezentovať krajinu. „Je pre nás veľmi dôležité pokračovať v športovaní na profesionálnej úrovni, pretože ukazujeme, že sme na svojom mieste, že Ukrajina žije. Naša vlajka na stožiaroch a hymna reprezentujú krajinu na svetovej scéne. Naším cieľom je šíriť odkaz, že Ukrajina je samostatná, nezávislá a silný štát,“ myslia si ukrajinské vzpieračky, vnútorne presídlené športovkyne. Čiastka 20 000 eur zasa putovala na podporu divadelného zoskupenia, v ktorom hercami a herečkami sú vnútorne presídle-

Človek v ohrození

ní ľudia bez vzdelania v danom odbore. Zoskupenie už v Zakarpatsku odohralo niekoľko úspešných predstavení, ktoré priťahli po-

zornosť komunity i médií. Popri práci na spomenutých projektoch sa nám podarilo nadviazať spoluprácu s agentúrou SlovakAid – Slovenskou agentúrou pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. Naše spoločné úsilie sa zameriava na potravinovú bezpečnosť v Zakarpatsku a Ivano-Frankivsku.

Výzvy Človeka v ohrození na najbližšie obdobie

Počas nasledujúceho jesenného obdobia plánujeme pokračovať v rozbehnutých aktivitách. Prioritou je zabezpečiť odbornú koordináciu v oblasti vzdelávania v každej lokalite pomocou nových koordinátorov a sprievodcov vzdelávania. Následne chceme systematickejšie rozbehnúť spoluprácu so školami. Takisto sa sústreďíme na hľadanie a vytvorenie nových priestorov „komunitných centier“, aby sme mohli poskytovať sociálno-psychologické poradenstvo nielen pre odídencom a odídenkyne z Ukrajiny, ale pre každého, kto to bude potrebovať. V nasledujúcich mesiacoch by sa mal program psychosociálnej podpory naďalej rozširovať. Zároveň predpokladáme, že sa situácia vnútorne presídlených ľudí na Ukrajine bude s príchodom jesenných a zimných mesiacov zhoršovať pre zimu a nedostatočné životné podmienky v ubytovacích zariadeniach. Očakávame aj prísun ďalších ľudí z východnejších častí krajiny, ktorí zimu nebudú schopní prečkať v aktuálnych provizórnych podmienkach. Samozrejme, situácia naďalej závisí aj od vývoja bojov. Preto najväčšími výzvami, pred ktorými teraz Človek v ohrození stojí, sú najmä príprava na zimné obdobie, na nedostatok tepla v kolektívnych centrách a výpadky elektrickej energie v Zakarpatsku.

Foto: Človek v ohrození, n. o.

Komunikačné oddelenie CVO

Kontakt:
Človek v ohrození, n. o.
Baštová 343/5, 811 03 Bratislava
telefón: 02 5542 2254
e-mail: info@clovekvohrozeni.sk
web: www.clovekvohrozeni.sk

Mestečko Ubl'a

Príbeh dobrovoľníctva na hraničnom priechode

Počas jarnej utečeneckej krízy z Ukrajiny boli všetky hraničné priechody smerom na Slovensko zahŕtené, situáciu sa snažilo riešiť množstvo dobrovoľníkov, neziskových organizácií a štátnych zložiek. Ich vzájomná spolupráca nebola všade ideálna, dokonca sa prvé dni zdalo, že neziskovky niekde suplovali štát, ktorý akoby zaspal. Média prinášali z našej východnej hranice svedectvá plné rozporov. Na priechode Ubl'a koordinovali prácu dobrovoľníkov Zuzana Burdová a Eva Kocanová, kde spolupráca fungovala a podľa informácií od dobrovoľníkov procesy bežali bez väčších problémov.

Prečo ste sa rozhodli koordinovať prácu dobrovoľníkov na priechode Ubl'a?

Zuzana Burdová (ZB): V deň začiatku vojny, vo štvrtok 24. februára, som cestovala domov z dovolenky aj s veľkými otázkami, čo sa teraz bude diať na Ukrajine. Nemyslela som ešte na to, že ľudia budú utekať na Slovensko. Prví ľudia však začali do Uble prichádzať už v noci zo štvrtka na piatok. Denis, moja kamarátka z Uble, mi vtedy napísala správu, že by potrebovali deky, lebo nič nemajú. Výzvu s touto prosbou sme zverejnili v našom konte *Poloniny* – *neskutočne skutočné* na sociálnej sieti, čo je taká značka nášho regiónu. V piatok okolo obeda som naložila plné auto diek, ktoré nám ľudia priniesli do infocentra, a vyrazila do Uble. Tam už boli nejakí dobrovoľníci, najmä miestni ľudia, kuchárky varili jedlo, ale celé to bolo chaotické.

Cez moje kontakty sa mi začali ozývať priatelia z celého Slovenska s otázkami, čo sa deje a či by mohli pomôcť. Už prešlo 24 hodín od začiatku vojny a videla som na miestnych, že začínajú byť unavení. Využila som svoje kontakty v neziskovom sektore, napísala som status, ktorý mal dosah asi 3 000 zdieľaní a vďaka nemu sa mi začali ozývať dobrovoľnícke organizácie a organizovaní dobrovoľníci, ktorí chceli prísť. Počas prvého víkendu do toho vstúpila aj Evka so svojimi kontaktmi a zatiaľ čo ja som skôr vnímala len tú praktickú realitu s utečencami okolo seba, ona bola akoby o krok vpred a už chápala, že to celé bude treba nejako zmanažovať a nastaviť systém.

Eva Kocanová (EK): Zuzka dala na sieť výzvu, že už netreba deky, ale treba jedlo. V piatok večer som teda nakúpila a v sobotu okolo obeda sme dorazili s 3 autami hu-

manitárnej pomoci. Zároveň už bolo treba dobrovoľníkov. Nejakých som zabezpečila cez svoje kontakty a povedala si, že na nich počkám v Ubli do nedele. V nedeľu sme išli na krízový štáb, kde už boli zastúpené všetky zložky štátu, zástupca z Migračného úradu, policajti, hasiči, vojaci, pani starostka, charita a ešte aj Zuzka a ja. Keď na štábe padla otázka, kto sa bude starať o dobrovoľníkov, zrazu ostalo ticho. Tak som buchla do Zuzky, ja ti pomôžem, skúsme to spolu. A tak sme vtedy začali.

Buchnúť do niekoho je asi to najľahšie, ťažšie je to všetko zorganizovať. Čo bolo potrebné riešiť prioritne?

EK: Ako prvé sme potrebovali zabezpečiť ubytovanie pre dobrovoľníkov, ktorí začali prichádzať vo väčších počtoch. Po telefóne, bez toho, aby som tých ľudí poznala, som zabezpečila dve ubytovacie zariadenia s kapacitou 50 ľudí. Na dobré slovo, cudziemu človeku, bez žiadnej zálohy nám prenajali svoje priestory. Fakt ešte raz pekne ďakujeme. Až po pár dňoch sme začali riešiť prvý preddavok, ale reálne peniaze im nabehli asi až po mesiaci.

Zriadili sme stránku Dobrovoľníci UBĽA a prihlasovací formulár pre dobrovoľníkov, ktorý sme začali distribuovať. Za pochodu sme si vytvorili zmeny, najprv sme robili tri 8-hodinové, neskôr sme prešli na 12-hodinové a celé sa to nejako rozbehlo. Zároveň som oslovila kamarátov z korporátu, či by nám neposlali hotových ľudí, manažérov, aby nám pomohli s celou organizáciou, a asi do týždňa sme si uvedomili, že už to celé neťaháme my 3, Zuzka, Dominika a ja. Mali sme rozbehnutú štruktúru, hlavné koordinátorky, manažment jednotlivých častí, zabezpečené ubytovanie, stravu...

Z môjho pohľadu sme mali výhodu, že sme boli malý hotspot, malý priechod, čo do počtu ľudí aj fyzického priestoru. Nebolo tam až tak veľa neziskovíek a rôznych iných subjektov ako na iných priechodoch. Plus sme ešte mali šťastie na veliteľa hasičov, ktorý to celé zastrešoval a urobil si na mieste poriadok za dva dni.

Vždy je to o ľuďoch, ako aj o systéme a procesoch. Čo pomohlo vám v Ubli?

ZB: Podľa mňa bolo kľúčové, že sme si nastavili naše interné pravidlá spolupráce so štátnymi zložkami a zároveň sme si do-

HUMANITA

časopis
dobrovoľníckeho
sektora
Slovenskej republiky

Vydáva Slovenská humanitná rada, IČO: 17316014, s podporou grantu MPSVaR SR. Registrácia pod č. MK SR 710/92, ISSN 1336-2208. evč.: EV 384/08. Objednávky prijíma redakcia. Nevýžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Uverejnené príspevky nehonorujeme. Šéfredaktor: Ing. Maroš Silný. Adresa redakcie: Budyšínska 1, 831 03 Bratislava 3, telefón: 02 5020 0500, 02 5020 0511, 0948 016 123, e-mail: redakcia.humanita@gmail.com, web: www.shr.sk. Snímky: redakcia a archív organizácií. Grafická úprava a tlač: RAX, s.r.o., Bratislavská 10, 841 06 Bratislava. Distribúcia: Slovenská humanitná rada, Budyšínska 1, 831 03 Bratislava 3. Časopis vychádza 2-krát v roku. Náklad 3 500 kusov. © SHR

hodli, kto je za čo zodpovedný medzi nami koordinátorkami (starostlivosť o dobrovoľníkov, rozvrh zmien, odovzdávanie informácií od štátnych zložiek, vytváranie zázemia pre dobrovoľníkov a pod.). Zafungovala nám súhra správnych ľudí v správnom čase na správnom mieste.

V našom „Ubl'a mestečku“, ako sme si ho pracovne nazvali, neboli problémy so štátnymi zložkami, aké boli na iných hotspotoch. Určila sa jasná hierarchia, ako sa budú robiť rozhodnutia, ako sa budú šíriť informácie a kľúčové aj bolo, že všetci tieto pravidlá dodržiavali.

Toto bola moja prvá osobná skúsenosť spolupráce so štátnymi zložkami, takže aj pre mňa osobne to bola veľká škola.

EK: Aj z môjho pohľadu boli zástupcovia štátnych zložiek ľudia, ktorí chceli spolupracovať a mali dobrú vôľu, chceli veci meniť k lepšiemu. Mali sme pravidelné ranné porady, ak bolo niečo zlé, vedeli sme si to priamo povedať. Ľudia to vôbec nebrali osobne. Dobrá spolupráca nám začala rýchlo fungovať napriek tomu, že sa menili dobrovoľníci každých 12 hodín a zároveň sa menili aj ľudia v štátnych zložkách, ktorí prichádzali z celého Slovenska, z rôznych okresov a rôznych jednotiek. Potrebné informácie sme si vedeli odovzdávať dostatočne efektívne.

Naša spolupráca so štátom bola z môjho pohľadu veľmi dobrá, nemôžem povedať nič zlé na štátne zložky na priechode Ubl'a. To, čo sme počuli z médií z priechodu Vyšné Nemecké alebo Slemence, sa u nás vôbec nedialo. U nás bola super partia ľudí, procesy fungovali, bola dobrá atmosféra... až sa ľudia čudovali, aká je tam festivalová nálada. Ak tam aj prišiel niekto, kto vyčnieval, napríklad svojou lenivosťou alebo nedôslednosťou, tak sme ho všetci rýchlo usmerlili. Z každej strany dostal svoje a zaradil sa na správne miesto.

Takže iba spoločnými silami ste dokázali veci zvládnuť a zorganizovať...

ZB: My sme tam boli všetci na jednej úrovni. Všetci sme rešpektovali spomínaného veliteľa hasičov alebo toho, kto mal v daný deň na starosti danú zmenu. Vedeli sme presne, kto má aké kompetencie. Nikto tam nevyčnieval, napríklad že policajt by bol viac ako dobrovoľník. Osobne som vôbec necítila, že by nás dobrovoľníkov vnímali až kdesi na spodku manažérskej hierarchie. Jasné, mali sme rešpekt voči ľuďom zo štátnych zložiek, voči ich profesii a podobne, ale ľudsky sme tam boli všetci na jednej úrovni.

EK: Je pravda, že sme tam všetci boli partnermi. Komunikácia bola často veľmi otvorená, ak bolo treba niečo riešiť, čo nefungovalo, my sme to pomenovali veľmi jednoducho a nebolo to vnímané zle. Každý sa snažil nájsť nejaké riešenie. My ako dobrovoľníci sme neboli braní ako menejcenní aj preto, že sme boli dobre zorganizovaní a ostatní vedeli, že ak nám dajú nejakú úlohu, bude splnená. Na druhej strane sme my dobrovoľníci pokrývali celý proces od príchodu utečencov až po ich odchod a ak by niečo nefungovalo na našej úrovni, tak by nefungoval celý proces. Ak by si svoju prácu

urobili iba policajti alebo hasiči, ale my nie, tak by sa celý proces zastavil.

Našli ste si čas aj na strategické plánovanie, ako sa pripraviť na podobnú situáciu v budúcnosti?

ZB: Spočiatku nie, až keď prešla prvá aj druhá utečenecká vlna, koncom apríla či začiatkom mája, sme sa spolu so štátnymi zložkami snažili nastaviť krízový plán, čo urobiť, ak by sa to celé zopakovalo a prišla ďalšia vlna. Tým, že my dve sme tam boli od začiatku, tak sme mali prakticky vyskúšané aj zažité, čo budeme robiť ako dobrovoľníci alebo štátny sektor.

EK: Medzi dobrovoľníkmi sme urobili dotazník, kto by bol v prípade potreby k dispozícii do 24, kto do 48 hodín. V prípade krízy tak máme databázu ľudí, ktorých môžeme osloviť, aby prišli hneď alebo do pár hodín. Všetkým bolo vysvetlené, prečo ich takto oslovujeme a aká by bola ich úloha v prípade návratu krízy. Od dobrovoľníkov sme mali veľmi dobré reakcie, práca v Ubli sa im páčila, radi sa sem vracali a aj Ubl'u odporúčali ostatným ako miesto na dobrovoľnícku prácu.

ZB: Spomínanú súkromnú skupinu Dobrovoľníci UBĽA máme stále aktívnu, doteraz sme ju nevypli, iba uspali, lebo sa ešte stále využíva na distribúciu humanitárnej pomoci. Máme tam aj databázu okolo 1 100 až 1 200 ľudí, z nich 400 až 500 už bolo reálne ako dobrovoľníci v Ubli. To si vieme pozrieť pomocou aplikácie, cez ktorú sa ľudia prihlasovali na konkrétne zmeny. V prípade potreby vieme, že v tejto tisícovke sú aj ľudia, ktorí by vedeli prísť okamžite, ak by sa celá situácia náhle zopakovala.

Ďakujeme za rozhovor

Eva KOCANOVÁ je výkonná riaditeľka občianskeho združenia Take naše so sídlom vo Veľkom Šariši a predsedníčka občianskeho združenia Priatelia Svätajakubskej cesty na Slovensku – Camino de Santiago.

Zuzana BURDOVÁ pracuje ako projektová manažérka v Nadácii Aegis so sídlom v Snine.

Obe spolupracujú aj na rozvoji regiónu Polonín. Každoročne pripravujú zaujímavé víkendové podujatie Objavte Poloniny, ktorého cieľom je pritiahnúť do nepoznaných Polonín návštevníkov a ponúknuť im na víkend niečo viac, ako iba turistiku.

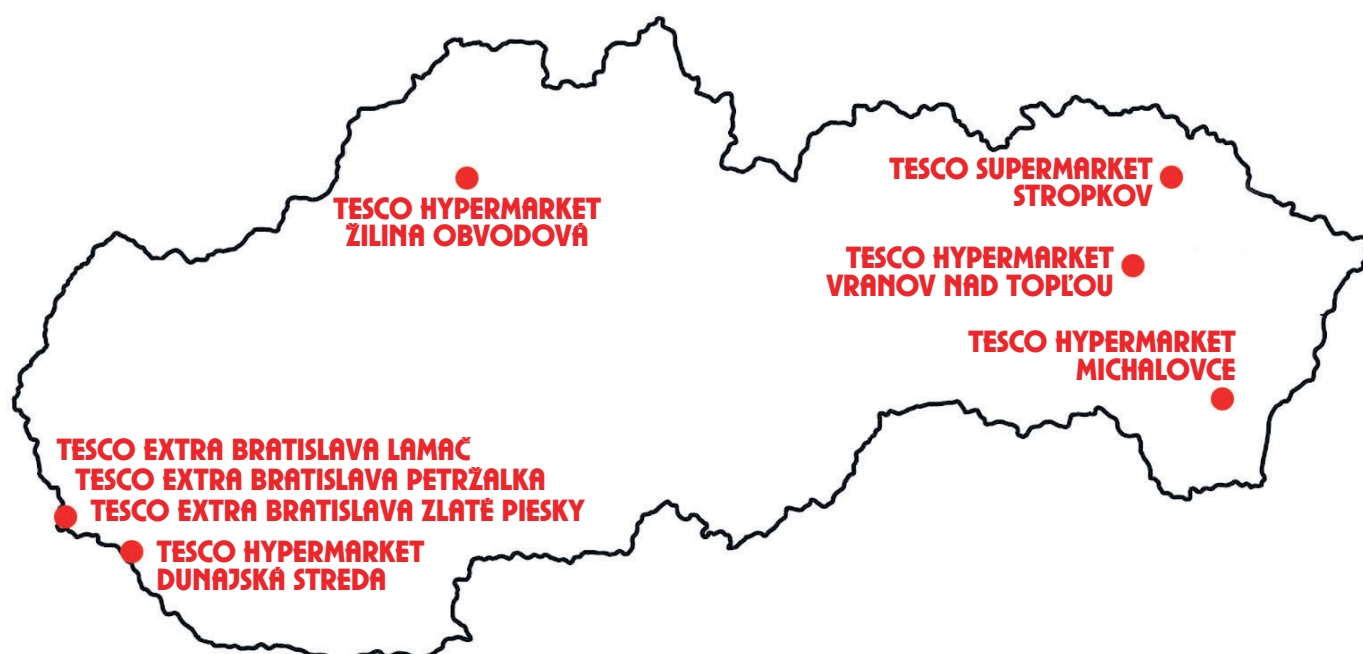
ZBIERKA

V PROSPECH ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH
A SOCIÁLNE ODKÁZANÝCH

REGISTROVANÁ POD ČÍSLOM: 000-2022-0411

SLOVENSKÁ HUMANITNÁ RADA

1. - 14. DECEMBRA 2022

POMÔŽTE SPOLU S NAMI.